

BARÁT (ERZSÉBET) ZSAZSA

A fából készült kétkerekű gyorsanjárótól a vasparipán és velocipéden át a száguldó BetonBicikliig

Örömmel fogadtam a felkérést, hogy köszöntsem Tóth Szergejt ebben a születésnapja alkalmából szerkesztett kötetben. Szergej csodálatosan sokszínű életéből én a szívemnek oly kedves szakestek átlényegült zenésztét, a Beton Bicikli zenekar lelkét szeretném az ünnep alkalmából a „magam módján” megörökíteni. Leginkább a ’vasparipa’ születésének pillanatát szeretném ide idézni, felvillantani a kezdet és a mai pillanat között kirajzolódó ívet: a matéria számtalan formájának, a fának, a vasnak és a mindenféle könnyűszerkezetes fémnek az átlényegülését, melynek végén a „betonos” örömménevé lényegül.

Sokat gondolkodtam a zenekar névválasztásán. A névadás, névválasztás, Derridával (1993) szólva, politikai tett, a lehetséges értékrendben önmagunkat elhelyező beszédaktus. S mert a tudományos elbeszélés, így a Beton Bicikli névválasztásának genezise is, leginkább az elbeszélő pozíciójáról árulkodik, az alábbiak a szerző ön-ironikus gesztusának fényében nyerhetik el azt a vajszerű árnyalatot, melyet itt és most az én generációs képzeletemben ez a betonbicikli fog kapni: „Ne tesszen nyugtalankodni, [ahogy] mondta volna az egyszeri szobafestő, ez még kap fogni egy vajszerű *árnyalatot*.” Igen, bizonyos értelemben, valóban ebben az Esterházy Péter (1998) által megidézett nyugtalanító ígéretben telt (telik egyre) az életünk... Azaz telt volna, ha nem pörögnek fel egyszer-egyszer Szergej Beton Biciklijének ötödik sebességre kapcsolt dinámói.

Én azt hiszem, a Beton Bicikli hetvenes és nyolcvanas éveket idéző zúzós zenéje, illetve kreatív névválasztása a performarnsz közösségében a szabadon karikázó ember képét idézi meg. A 19. század végén önfeledten tekerő bringás városi nők nyitották meg a Beton Bicikli előtt is az alternatív „kerékpár-utat”. Szeretném hinni, hogy az ember szavunkban oly sokszor csak hiányában felsejlő ’nő’, a „gyengébb nem” mítosza a Beton Bicikli zenéjére önfeledten táncoló nők energiái nyomán válhat köddé. Ez az, ami magával ragad, ebben rejlik Szergej örömmzenélésének ereje.

IRODALOM

Derrida, J. 1993. *Esszé a névről*. (Ford.: Boros János, Csordás Gábor Orbán Jolán). Pécs: Jelenkor Kiadó.

Eszterházy P., Szebeni A. 1998. *A vajszínű árnyalat*. Pécs: Alexandra Kiadó.

Tandem Grafikai Stúdió 2009. *A biciklizés tekervényes útja*. Anno sorozat.